

Austrijske čete unišle u Šabac.

Austro-ugarski ratni izvještaj.

Berlin, 21. oktobra. (D. u.) Službeno se javlja: Zapadno bojište.

Zapadno i jugozapadno Čarotorska i jučer se je cijeli dan žestoko borilo. Jugostrečno Kulikovice odbile su austro-ugarske i njemačke čete koje navale. U jučerašnjim bojama na Sliru zarobili smo 2000 momaka i zaplijenili su strojne puške. Od novog Aleksandra izjavio se danas kao protivnički nasrtaj. Inače nista nova.

Talijansko bojište.

Na cijeloj jugozapadnoj fronti u toku su bojevi velikog štifa. U Tirolu stomile se i jučer mnogobrojne jake navale Talijanaca na naše jake pozicije. Tako su naše čete odbile na visoravni Folgarje prošle noći šest navala, suzbile jučer troj dan jurisajućeg neprijatelja tri puta. Iziš udes zadeseo je samo danas u noći na jakim silama izveden neprijateljski napad. U Dolomitima bile su odbijene nove talijanske navale na Col di Lana, Moncenisio (?) i kod ograničeno mostu žužna Schulerbaeha. Neprijatelj, koji se u ovom području već nekoliko dana muči, nije mogao nigdje postići ma samo i najmanji uspjeh. Na karićkom gребену bila je odbijena zapadno Volajerskog jezera navala talijanskih alpina. U Primorju postigla je neprijateljska topnička paljba do najveće visine, te je potrajala cijeli dan protiv naše snage. Pokušaji približavanja neprijateljske infanterije i topničkih četa izjavili su se u vatri naše infanterije i strojnih pušaka.

Srpsko bojište.

Naše su čete unišle u Šabac. Ravnjana Mačve očistena je od neprijatelja. Vojska Kóvessova i s obje strane Morave napredovala, njemačke bojne sila prodiru u uskoj većini dublje u srpsko područje. Od austro-ugarskih četa generala Kóvessa, zapadna je bojna skupina napredovala do obzora ušća Turije. Medjutim je istočna skupina južno Gročke prekoracila u borbi izvan Rajle.

Bugari su pridobili izmjetu Zvezcara i Knjaževu dolinu Timoka, približili su se istočno Pirota glavnim utrdama na udaljenosti topovskog hica. Jedna je njihovih vojska izvjestila se preključer sa prednjih četama ulaz u kotlinu Kumanova i doline Vardara.

Zamjenik poglavice generalnog stožera, pl. Hóffer, podmaršal.

Njemački ratni izvještaj.

Berlin, 21. oktobra. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja:

Zapadno bojište.

Na zapadnom bojištu nema nikakvih bitnijih događaja.

Rusko bojište.

Sjeveroistočno Mitave pridobili smo obzaj Dvire od Borokovica do Bersemdina. Dosadašnji plijen tamošnjih bojova iznasa 1725 zarobljenika i šest strojnih pušaka. Istočno Baranovića odbili smo rusku navalu. Na Sliru u okolici Čarotorska zahvatili su bojevi veći opseg. Pred znatnijom nadmoćju morao se uzestignuti dio tamo bojevine se njemačke divizije u stražnju poziciju. Kod toga smo izgubili nekoliko topova, koji su ustrajali na mjestu do zadnjeg časa. Protunavala je u toku.

Srpsko bojište.

Saveznici slijede na cijeloj fronti polaganom uzimajućem neprijatelja. Iz jake utvrđene pozicije jugoistočno Ripanja izbacili smo Srbe u južnom pravcu. Naše su prednje čete dostigle Stepojevac-Prodsko-Baban. Zapadno Morave ležeraju Nijemci preko Seleva i Saranorč istočno rijeke preko Vlasog dol. Rasanca i prama Ranovu. Vrhovna Vojna Uprava.

Balkan.

Carev poziv u bugarskim jarcima.

Berlin, 21. oktobra. „Telegraphen Union“ javlja iz Sofije: Srpski su vojnici bacali veliku množinu pušaka ruskog cara u jarke bugarske vojske, u kojemu se prijatelji Rusa pozivaju, da ne zaborave u su Slaveni, i neka se ne bore protiv Slavena.

Ratovanje Srba.

Sofija, 21. oktobra. Službeni izvještaj vojne uprave od dne 18. o. m. j. doznaje o načinu srpskog vojevanja slijedeće opaske: Kad su naše čete unišle u Vranju dočekali su ih Srbi uz pokliče: „Živio!“ Pucanstvo je izvjesilo bijele zastave, a malo zatim navali su na naše čete tučom taneta iz pušaka.

Prvi bugarski ratni izvještaj.

Sofija, 21. oktobra. Izvještaj bugarskog velikog stožera od 15. oktobra veli: U Macedoniji napreduje naše prodiranje protiv gorije Bregalnice. Naše su čete stigle do crte Dranošac-Skopljane i gorovite okolice Kavke i Golak planine. Naše su čete zauzele Carevostvo, Pečevu i Bevrova. Na zapadnom poplanku velikog Balkana dostigle su naše čete crtu Novo-korit-Zednina-Repuznica-Rovnočuće-Grnj Vrh. Naše su čete zauzele strateški važnu Vranja Glavu u dolini Morave.

Vojevoda Putnik odstupio.

Berlin, 21. oktobra. „Berliner Tagblatt“ javlja njegov ratni opšti: Kako mi se javilo u Beogradu, vojevoda je Putnik odstupio od svog mjesta i to radi bolesti (azme). Toga Srbi ne će da objelodane.

Iza srpske fronte.

Budimpešta, 21. oktobra. „A Nap“ prima iz Beograda: Danas sam govorio sa jednim njemačkim zrakoplovcem, koji se je povratio iz okolice Niša. On je zrakoplovom preletio cijelo područje do Niša. Zrakoplovcem — pripovijeda on — nisu izdalek opazili nikakvog gibanja četa, pa i promet po cestama je jako malen. Izgleda, da su Srbi dovršili svoj uzmak, te da misle sadašnju obrambenu liniju braniti do zadnje kaplje krvi. Nekoji znakovi pokazuju, da su Srbi upravlili sve svoje sile protiv bugarske fronte. Uzano žestoke bile su borbe kod Torlacke, neznačajnog, malog sela južno Beograda, koji broji jedva 100 duša. Srbi su ovo selo izvanredno utvrdili, te su stali u jarcima, koji su gradjeni poput labirinta. Naše je teško topništvo uprvalo vatra na ove pozicije, gdje su Srbi neprestano kopali jarke. Uspesko paklene vatre ustrajali su Srbi u svojim pozicijama. Ovdje su jurisale austro-ugarske čete, seoskogradski hovi, ugarsko i rumunjsko domobranstvo, te su zauzele ove pozicije. Zapovjednik, koji je drugog dana dobio nalog da pokopa lješine, pripovijeda, da je bilo mnogo lješina žena, koje su se u ovoj poziciji borile uz srpske vojnike.

Pogovor sa Radoslavovom.

Berlin, 21. oktobra. Dopsnik „Berliner Tagblatt“ imao je razgovor sa ministrom predsjednikom Radoslavovom. On je upitao, kako će se položaj razvijati, ako dodju u Bugarsku Rusi. Ministar je odgovorio, da ne vjeruje u to. Nu još je mjanje vjerovatno, da će Rumunjska dozvoliti Rusima prolaz kroz Rumunjsku. Vara se svaki, koji misli, da će tradicijonalna bugarska čuvstva napram Rusije, zapriječiti Engarsku, da ustupi u rat protiv iste. Ako treba, vojnici će svakog protivničkog prijatelja smatrati neprijateljem i prama tome proti njemu postupati. Na to je prešao govor na Grčku. Istina je — rekao je Radoslavov — jučer su se ponovno u Solunu iskrcali Francuzi. Nu brozavne vijesti iz Atene glase, da je sve mirno, dakle za nas povoljno. Nu stalnosti se u Grčkoj zemlji ne može očekivati. Kad je Radoslavov počeo govoriti o kralju Konstantinu, nadodao je dopi-

nik, da bi u slučaju grčko-bugarskog zapletaja njemačko javno mnijenje odsudilo grčkog kralja. Ne bojte se — rekao je Radoslavov — bugarska vlada niti izdaleka ne misli navalliti na Grčku. Mi smo radili mudro i kako je za nas korisno, nu mi znamo, na što nas prijateljstvo sa Njemačkom veže. Ja vjerujem u sjedinjenu budućnost četirju saveznih država. Već se sada vide posljedice naše političke odluke. Delcasse je pao, jer nije uspjela njegova balkanska politika, a Sasonov će ga slijediti. To su neprijatelji Bugarske. Oni padaju, mi pobjeđujemo.

Borba za Dardanale.

Genf, 21. Oktobra. Parisi vladini krugovi nijesice da se namjerava isprazniti polotok Galipolje. Obustavilo se za tamo samo dalje odašiljanje novih četa.

Rusija protiv Bugarske.

Petrograd, 21. oktobra. (D. u.) Car je izdao ukaz, kojim oznanjuje svojim podanicima, da je izvršeno bugarsko izdajstvo protiv slavenske stvari. Ukaz naglašuje, da su bugarske čete navale na vjernu savezničku Srbiju. Ostvaranje želja bugarskog naroda na priklonjenje Macedonije bilo je osigurano drugim putem, nu tajni računi i interesi, što su Nijemci pripisali, i bratoubilačka mržnja ostali su pobjednici. Bugari su se otvoreno postavili na stranu neprijatelja kršćanske vjere, slavenstva i Rusije. Ruski narod gleda sa teskom boli na izdajstvo Bugarske i krvavim srcem vadi mač iz korica protiv nje, prepustajući ju izdajničkom udusu slavenske stvari i pravodnoj kazni božjoj.

Ententa.

Talijanski zajam u Americi.

London, 21. oktobra. Reuter javlja iz New-Yorka: Tvrtki Lee Gignison povjerila je talijanska vlada, da joj izda jednogodišnji zajam od 25 milijuna dolara. Kako se glasa, bit će oblikacije ukamarene na 6 po sto.

Negodna pitanja.]

London, 21. oktobra. „Nation“ piše: Vivianjev govor o ekspediciji u Solun bit će u Engleskoj više cijenilo, kada bi se znalo, što je on mislio. Koja je to ruska vojska o kojoj on govori? Hoće li Italija pomoći? Hoćemo li navalliti, bez da nam Grčka stogod opusti? Hoće li saveznici Dardanale napustiti ili će ih držati? Kako ćemo sakupiti novu vojsku za nova teška ratna pitanja? Koje ćemo pomoćne čete moći odzveliti iz Francuske i u koliko vremena mogu ove biti na bojniim poljanama? Kako će se moći opskrbljivati vojsku od 200—300 hiljada momaka samo sa jednom jednotačnom željeznicom? Za to ma i za našu ekspediciju granica? Za nu vojnička pitanja, koja je morao francuski stožer presteti. Imamo li mi to tijelo? Melankolički primjer Dardanala veli, da ga nemamo. Zar ima neorganizovanu vojničku mnijenja, koje je za ovu pustolovinu? Ja ne želim od nikoga. Naravski mi ćemo Srbiju pomoći. Pitanje je, da li će pomoć biti direktna i jaka, ili indirektna i bezuspešna.

Afrkanci u Engleskoj.

London, 21. oktobra. Reuter javlja: U Engleskoj nalaze se tri južno afrikanske regimente teskog topništva.

Francuski inžiniri u Odesi.

Pariz, 21. oktobra. „Petit Journal“ javlja, da su u Odesu stigli francuski inžiniri, koji će voditi upravu pripravljanja ratnog materijala.

Tužba protiv Hamiltona.

Kristijanja, 21. oktobra. Reuter je javio, da je Hamilton zamijenjen drugim generalom i da je pozvan u London, da izvjesti o položaju. „Morgenblatt“ doznaje, da je opoziv uslijedio radi drugog uzroka. On je uslijed tužbe zapovjednika mornarice pozvan pred ratni istražni sud. Što je skrivio, za sada se još ne javlja.

Industrija u ruskoj Poljaskoj.

Frankfurt, 21. oktobra. „Frankfurter Zeitung“ piše: Nije istina, da je radnik, tvorničar i tehničar skroz i skroz Poljak. Prama popisu pucanstva od god. 1897. bilo je u ruskoj Poljaskoj zaposlenih u tekstilnoj industriji 33.200 židova, u industriji za živež 44.797 židova, u industriji kovina 40.082 židova, u kamenolomima 5187 židova, u kemičkoj industriji 6541 židova, u industriji drvom 41.359 židova, u industriji papira i krova 20.446 židova. Tako iznosi postotak židovskih radnika 34-4 po sto, a na mjestima 60—80 po sto. Prama tome je pogrešno govoriti, da je radnik u ruskoj Poljaskoj isključivo Poljak. Trećina je radnika židova.

Postupak Talijanaca.

Lugano, 20. oktobra. Redarstvo u Firenci uposlilo je na nalog ratnog suda u Miceina grofcu Mariju Vojnović iz Dubrovnika radi sumnje spijunaze.

Sa bojnih poljana.

Pred padom Rige.

Berlin, 21. oktobra. „Tageblatt“ objelodanjuje slijedeći brojaj iz Petrograda: Rigu nije moguće držati, pošto su Nijemci sa sviju strana dobili pojačanja. Ruska vojska kuša da izbjegne protiv sjevera, da ju ne bi Nijemci opkolili.

Srpska utvrđenja.

Srbi morali su usredotočiti obranu svoje zemlje u velikom utvrđenom laboru u središtu krajevine, poput Svicarske i Rumunjske.

Nis je glavna srpska tvrđava; a Zaječar, Pirov, Vranje, Bela Palanka, Beograd, Smederovo i Kragujevac brane razne doline i ceste kula bi se moglo pridrijeti u srce zemlje.

Zaječar na Timoku zatvara istoobno željeznički put, što vodi u Nis iz Negotina preko Knjaževca, i ulaz iz Bugarske po moravskoj dolini preko Paracima i Kragujevcu.

Pirov na Nisavi je glavni zapor bugarskom prodiranju uz rijeku zapor Nisa po dolini, raznim cestama i željeznici, što ide iz Sofije preko Caribroda u Srbiju.

U slučaju da Pirov padne u bugarske ruke njemu straga utvrdili su Srbi preko Nisave drugu utvrđenu crtu, koja je duga 60 kilometara. Ta bojni linija proteže se po vrhovima na jednoj i drugoj strani nisavske doline, te sastoji od sjeverne i južne fronte. Tako su obje utvrđene, da se može iz jedne prisokčiti u pomoć drugoj ili, u slučaju poraza povući se savim na drugu frontu preko rijeke. Položaj je zgodan, da se u svaki protudržuje vojsku u bova. Stratezijske ceste iz Leskovca i Knjaževca brane do križa Beo-Palankine linije.

Vranje je utvrđeni ključ, što zatvara prolaz preko moravske doline.

Beograd i Smederovo na dunavskoj fronti njensu više u srpskim rukama. Na Drini, Savi i Dunavu ne brani Srbiju nijedna važnija tvrđava, osim naravnih utvrđenja, kao što su rijeke i planine.

Sastavak srpskih tvrđava tvore tvrđava u srpskoj okruhu od 30 do 40 kilometara, oko svih važnijih prelaznih točaka željeznica ili mostova. Utvrđenja podignuta su najviše od zemlje, panjeva i cementa. Od jednoga do drugoga teču opkolji i podzemni rovovi. Srbi radi nedostatka skupog ratnog materijala nijesu bili u stanju, da se savim modernu utvrde. Bili Koliko se hoće habrati ne mogu postaviti u svoje tri glavne tvrđave protiv Bugarske više od desetak hiljada vojnika u svaku i obraniti ih od Bugara, koji mogu poslati protiv svakog po stotinu hiljada najboljih četa. Srbi moraju braniti se na dužini od 800 km, te mogu postaviti na obranu svoje granice najviše par stotina vojnika po kilometru, a to je jako slaba obrana.

Pas u sanitetskoj službi.

Vodja pasjeg sanitetskog odjeljenja F. Bleyer poslao je svojoj nadležnoj oblasti izvješće, iz kojega donasmo odlomak: Prama jedanaestoj uri ponoci stigla je u naš stan na Skvi molba da postajemo više pasa u područje preko Nareva, radi traženja ranjenika. Tom se zahtjevu odmah udovoljilo.

Pokazivo nam je put poručnik G.H. Obustavio se na početku ravnice, koja se polako uzdizala k neznamtom hrtku; preko toga nalazile se male šumice i mnoge njeve kukuruza. Ja sam stupio na prvo polje, te odveo lanac sanitetskog psa i zapovijed mu: „Tell, traži ranjenike!“ i zajedno išao i sam prama strani gdje se nalazila. Vjerna životinja pretražila je pomno svu onu okolicu, pa se povratilo zapušena, a da nije našla. Hrabri holočari bili su svoju dužnost u redu izvršili.

I ja moj Tell uputili smo se za tim na desnu ruku prama gumi na samoj obali Nareva. Ruske su kugle još zujile po zraku. Ali mi smo isto išli naprijed, da spasimo kojega od naših hrabrih vojnika. Opeto zapovijedim pasu pokazujući mu rukom nedaleki grmic: „Tell! traži!“ Sanitetni pas izgubi se do skora med drvijem. Osta u grmlju desetak minuta, pa dotrči k meni stjenajući, skače mi na prsa, davajući mi svojim veselim sigurni znak, da je nesto našao. Ja mi privzem opet lanac, pa idem kamo me pas vuče, nije mi trebalo komanda: „Kazi! lijevo!“ Tell je sam vraćao se ranjeniku, pa i mene potezao k njemu. Poslije dvadesetg minuta doprijeli smo ja i pas do zapuštenog ranjenika. Privzeo sam rane, otkrijepio ga i dao prenijeti u bolnicu. Pas mi spasio življenje. —

Akcija za primirje.

„Neue Zürcher Zeitung“ donijela je članak, u kojemu predlaže u ime čovječnosti, da se sklopi čim prije primirje. Žudjeni mir nije moguće tako lako doseći, ni pametno stavljati prijedloge bez izglada.

Treba naprijed, da umukne gruvanje topova, prestane protijevanje krvi, slegne se mrznja među ratujućim narodima; treba da vlade i narodi dobiju koji mjesec primirja, da mogu trijezo razmišljati, kako su si međusobno braća i moraju jedan drugoga poštivati i vršiti dužnosti naravi i čovječnosti. Najzgodniji mjeseci za primirje bili bi luti zimski mjeseci.

Privremeni odloženi uhojgoti oružanja ne bi imali protivnici ni gubitnika, ni dobika. Odmor i nova pripravljanja došla bi u jednakoj mjeri dobi i jednim i drugima. Za vremena primirja ostao bi pri status quo. Sasvim je lahko opredjeliti granice na ratištima, gdje se vodi rat iz okopa. U Francuskoj i Belgiji neka budu najprednje pozicije privremenom medjom. Isto tako znade se, što je ko dobio na talijanskoj, srpskoj, dardaneljskoj, kaukaskoj, susečkoj i mezopotamskoj fronti. Na ruskom bojištu, gdje je fronta jako nestalna, mogli bi glavni stanovi, a malo dovre volje, sporazumiti se o neutralnoj zoni. Na moru bilo bi najjezde odrediti, koje koristi si je svaki protivnik već izvojeva, i obustaviti daljnja djelovanja, tako da se koja od ratujućih strana nikada primirjem neće okoristi. Mogle

bi se obustaviti sve kretanje brodova i podmornica, održati blokade; ne bi se smjele polagati mine, A to je sve moguće, te bi ga već znali admirali te kakve se sigurnosne mjere moraju čuvati u vrijeme primirja.

Prigovara se: poslije istečena primirja poslao bi rat još žešći, te bi uslijed njega sam rat dulje trajao. Ali izbjeglo bi mnogo milijuna vojnika straholama zime, pristidilo bi se mnogo ljudskih žrtava. Nastalo bi sasvim drugo raspoloženje i trijezije prosuđivanje u svim državama i vladama. Primirje bilo je uvijek u povijesti rata najbolja priprava za konačni mir. Njegovo trajanje upotrebile bi neutralne države, sv. Otac i haška mirovna konferencija, da raspravljaju o pravina pojedinih naroda i stave protivničku vladama prijedloge mira.

Tako pisu miroljubive švicarske novine i vrše time najljepše djelo čovječnosti. Od 14. do 18. decembra ove godine održat će se u Bernu međunarodni sastanak znamenitih i uplivnih ljudi, koji će raspravljati o raznim međunarodnim pitanjima i sporovima, u svrhu, da svojim znanjem pomognu narodima i državicima, da se sklopi poslije rata dugotrajni mir. Djelovanje ovog sastanka mora biti simpatično i samim diplomatima, koji će se sigurno ravnati i prama zaključcima onih znamenitih državnika, parlamentaraca i pravnika.

Do malo sedmica rat će stupiti u svoj kritični stadij, pa je vjerojatno, da će zaraćene države uvidjeti potrebu i primiti prijedlog primirja. Nadajmo se, da će primirju slijediti napokon i sam mir.

Giolliti o položaju na Balkanu.

„Bernar Bund“ donasa razgovor, što je imao švicarski državnik s Giollitijem. Govorilo se o položaju na balkanskom poluhotku.

Giolliti izrekao je svoje uvjerenje, da je rat na Balkanu počeo, i da će na Balkanu pasti i odluka.

Priznao je tursku silu, s kojom se je moralo više računati, kao s moćnim faktorom, da će se dugo sječati udaraca, koje su primile od „bolesnog čovjeka“ one vlasti, što su se dalje bez priprave na tobože lakhi posao razgrbljanja osma-rove baštine. Pomladjena Turska može silno ojačati i ugroziti sa Bogarskom, Austro-Ugarskom i Njemačkom opstankom engleske svjetovne vlasti na Sredozemnom moru, u Egiptu i u Indijama.

Četvrti sporazum, nastavio je Giolliti, koji se svakim trenutkom sve to više islamske pogibelji, onih 300 milijuna muhamedanaca, koje je carigradski padisa pozvao i digno na sveti rat i što prijete Europi sve na okolo uz Sredozemno more Indije iz Turske, Porzije, Afganistana i Turkestana.

Giolliti izjavio je i svoju brojazan od separatnog mira Rusije sa središnjim vladama. Francuska i Engleska obećale su Rusiji otvorenje Dardanela; postlo svog obećanja ne mogu da ispune, naravno je da ni Ruska ne će se boriti uzalud bez svake nade, kada joj nije moguće doseći glavni cilj njezinih žrtava.

Podupirajte Družbu!

osoba* sjeo za „službeni“ stol, za kojim kroz čitavo to vrijeme neprestano sjedi.

Da, da, u ono je doha posre iako mogao da živi uz onu plaću, što mu više, katkad bi znao po koju krunu da metne i na stranu za ernije dane. Ta bio je mlad, posve mlad, bez ikakvih osobitih potreba i zahtjeva.

Ali ide vrijeme, nosi breme. Tako je bilo i sa Zigom. Prolazile godine, Ziga postajao sve zrelijim, a sa zrelošću njegovom rastle su i njegove svagdanje potrebe. Iživio je i sad skromno, veoma skromno i stedio, što je više mogao, no ipak je katkad i on kao „momak“, a kasnije dapače i kao „gospodin pisar“, kako su ga u selu nazivali, morao da zaigra u onom kolu, na koje prije kao „momčić“ ni pomislijao nije. Bojfe odijelo, udobniji stan i biranija hrana — sve je to stajalo Zigu kao „momka“ više nego li prije Zigu kao „momčića“. A trebalo je katkad i po koju čašicu one „ruj-ne razbibrige“, a dabome i duhana. Jer kad puse sva općinska gospoda, a dapače i panduri, zašto da bude upravo on „gospodin pisar“, iznimka? Uza sve to mo-

Razne vijesti.

Biskup Dr. Pederczoli u Pul. Sultra će navečer doći u Pulu porečko-puljski biskup Dr. Trifun Pederczoli.

Zaklada carskog jubileja u korist sirota vojničkih osoba. C. i. kr. vojničko zapovjedništvo u Graču, dotično c. i. kr. ratno lučko zapovjedništvo u Puli poduzeli su u inicijativu da se organizira dne 2. decembra, dan veselog događaja, kad je Njegovo Velicanstvo nastupilo na prijestolje, sabiranje prinosa za „Zakladu carskog jubileja u korist sirota vojničkih osoba“. U ovu skroz i skroz humanitarnu svrhu, predsjedništvo mjesnog Crvenog križa i odbor za ratnu opskrbu, zaključili su, da se sav čisti dohodak, što bude utjeran od raznih kinematografskih predstava itd., te što se bude utjerovalo od prodaje raznih patriotskih znakova, i napokon polovica imosa, što budu stigli za zakladu za udove i sirote, iei će u gori spomenutu zakladu. Ide se za tim, da se postavi vječni spomen hrabrim hraniteljima obitelji, koji su lijevali križ i žrtvovali život za nasu dragu domovinu. Predsjedništvo se obraća na sve i svakoga, na građane i vojnike, što se nalaze u Pul, toplom molbom, da doprinesu svoj obol u gori navedenu plemenitu svrhu.

Poslije zarobljenicima u Rusiji. Odbor Crvenog križa u Beču L. Jasomirgottstave jstavlja, da naredba tieuća se odušiljanja „Uzorka bez vjrdnosti“ zarobljenicima u Rusiji nije još izradjena, te da se još za neko vrijeme ne počme odušiljati ovih paketa. Čim bude narubla izasla, odbor će publiku upozoriti.

Kruh od bundeve. Javlja se iz Sarajeva: Svojom okružnicom od 21. septembra 6. g. naredila je vlada, da se za pripretilvanje kruha kao i prošle godine upotrebi primjesa od najmanje 25 po sto koruna i da se držanje ove odredbe stavi za dužnost pekarnika. Sada je izaslada vlada novu okružnicu, u kojoj upozoruje na jednu novu primjesu za brasno, i to na bundeve. U prvi mah se doduse čudno čini, da čemo za vrijeme svjetskoga rata upoznati kruh i od bundeve, ali nekoliko pokusa utinjenih s primjesom bundeve k brašnu, pokazuje, da je takav kruh vrlo lagan i hraniv.

Scotus Viator o položaju na Balkanu. Poznavaoca istoka Setton Watson (Scotus Viator) rekao je u jednom u utorku izdanom predavanju, da je Srbija posljednja zapreka na njemačkom putu u Bagdad. Ako će Srbija potleći, stajati će s njom gore nego s Belgijom. Ona će onda postati austrijskom pokrajinom. Njemačka bi mogla naručiti 5 do 7 stotina tisuća Turaka. Dardaneli su onda neposredni. Glasovi o tome, da će onda poneti munje letjeti cijelim istokom, čar engleske vlasti da ih onda nestali, položaj u Mezopotamiji da će biti ugrožen, svaki indijski bazar da će odjekivati od tih vijesti, a Perzija da će prihvatiti za oružje. Njemačka će zadobiti onda pamuk Male Azije, perzijsko ulje i bakar i žito Srbije. Misao o ratu izmaranja bila i onda upudurna. Samo brzi, energični rad mogao bi spasiti Englesku od propasti. Narod da se držao u tami i traži sada puno svjetlo, vodstvo i povjerenje u svoje vođe.

Spomenik junacima. Primiti smo poziv u kom stoji: „Naša podmornica „U XII“ nije se povratila sa svog krstarenja u Ja-

dranskom moru!“ Tako nam je kratkim riječima javilo c. i. kr. zapovjedništvo mornarice. Mi smo tada bili svi ganuta srca, kada nam je zapovjedništvo javilo, da je ova podmornica pod zapovjedništvom li-nijskog poručnika Egona Lercha lancelrala i pogodila neprijateljski admiralski broj. Nijedan nadgrobni spomenik ne će kitiiti grob Egona Lercha i njegove momčadi. U valovima Jadranskog mora snivaju njihova telesa vječni sanak. Sadašnji ih ljudi ne će, a budući ih ne smiju zaboraviti.“ Radi toga se odlučilo, da im se postavi spomen-kamen. Samo malen spomenik, ali njegova vrijednost stoji u tome, da bude sagradjen od malenih darova, ali iz vjernih srdaca. Ne daru za nj doprinesu svi obol, koji nasu mornaricu čine. Darovi nek se šalju kreditnom društvu za trgovinu i obrt u Beč I. Am Hof. Odbor za spomenik Egona Lercha.

Potpisite Treći ratni zajom!

Posl. br. U 195/15.

U ime Njegove Velicanstva cara!

C. kr. kotarski sud u Buzetu po tužbi funkcionara državnoga odjelništva kao javnoga tužitelja protiv Mata Pavletića radi § 112 Z. 16/1896 L. D. Z. iz god. 1897. br. 89. u prisuću funkcionara državnoga odjelništva Bigota kao javnoga tužitelja optuženika, koji se nalazi na slobodi, nakon glavne rasprave danas provedene, a na osnovu prijedloga učinjenoga od tužitelja, da se uporabi zakon

sudio je:

Matu Pavletića pok. Andrije i pok. Matije Benčić iz Roča, tamo boravećeg i pripadna, kat. vjere, 58 god. star. oženjen, bez imetka, krmčmar, pisarna, već kažnjenu radi prekršaja o hrani,

krivim:

da je dne 30. prošlog augusta otposao u svrhu prodaje iz Roča u Pulu mlijeko, koje je bilo navodnjeno, te tako u svrhu zavaravanja metnuo u promet predmete, koji su izgubili na svojoj hranivosti, dakle prekršaja predviđena u § 112 Z. 16/1896. L. D. Z. iz god. 1897. br. 89. te biva zato na osnovu istog paragrafa uporabom § 261. i 266. k. z.

o s u d j e n

na tri (3) dana zatvora te na platež postupanih troškova i onih ovršne kazne, medju kojima za trošak analize iznos od K 30. Osim toga ima se ova presuda na osnovu § 21. netom spomenutog zakona na trošak optuženika proglasiti u „Hrvatskom Listu“ u Pul.

Omissis.

Buzet, dne 29. septembra 1915.

Vivoda v. r. Dr. Volarić v. r.

Traži se

sluga za dućan. Upitati se u knjižari Schrinner (C. Mahler), Sula, ulica Frana Ferdinanda.

HUMORESKA ČICA JOSE.

Slavna većina.

Teda negda se je općinski pisar Ziga Grlica osokolio te zadao svojoj ženi poteno riječ, da će još danas predati slavnom općinskom poglavarstvu „navjemenjenu i najpoznatiju“ molbu za povećanje plaće, pa puklo kod pokio. Eje, kako dugo se je već spremao na taj „odvažni i odlučni korak“, ali svaki bi put postao nekako malodušan i odustao od svoga nauma. Tako bi po svojoj prilici bilo i danas, da nije bilo njegove žene, koja mu je gotovo čitavu neč svom svojom bujnom rječitošću dokazivala, a se ono malo kukavne plaće nikako ne mogu u današnje ratno vrijeme da žive. To je Ziga ustalošom i sam znao, veoma dobro već odavna znao, ali nikad do „danas nije imao srčanosti, e uznostoji, da mu se ma bilo na koji način povisiti plaća.

Čitavih petnaest već godina službuje kod slavnog općinskog poglavara, ali eto još i danas pravi namiru na istu svotu, na koju ju je pravio i kao mladi momčić, kad je prvi put kao „službena

prostim općinskim pisarom. Blagajnički i bilježnički ispit imade već odavna, pa će jamačno sinuati sunce jednom i na njegova vrata.

Ali tako dugo željno ištećivano sunce nije sinulo na vrata Zige Grlice, — barem do danas još nije bilo sinulo. Gotovo za svako se je raspisano blagajnički i bilježničko mjesto dosad natjecao, no svaka mu je molba bila odbijena.

No zato je bio Ziga „srećiniji“ u svom braku. U četiri godine bračnoga života porodile mu se tri kćeri, a ma kao sokolice sive, kako je znao katkad u oduševljenju ovom ili onom znancu govoriti. A „sokolice sive“ su rastle, rastle su i troškovi i izdaci u kući, rastle su bome i zahtjevi njegove žene, a i potrebe njegove. Sve se je raslo, samo nije rastle ono, što bi prije sjeo moralo da raste — Ziga plaća, s kojom je sad trebalo hrati i odijevati petero, da i sesteru dvoja. A ine kakove zasluže 'ni sa koje strane, osim ako bi odvje onđe napisao krađomice ovomu ili onomu po koju tužbu ili priziv ili oi ga — a to je bivalo rijetko. veoma rijetko — postao gospodin bilježnik na kakovu ovrhu. (Dalje slijedi.)